

**UTVIKLING AV
MEDIKAMENTKORT FOR BARN
MED HJERTEFEIL.**

Spesialsykepleier Elin Hjorth-Johansen

BAKGRUNN FOR ARBEIDET

- Ønske om å forbedre foreldre og ungdoms forståelse av medikamenter de bruker
- Pakningsvedlegg følger ikke apotekproduserte miksturer til barn
- Del av et større informasjonsprosjekt til foreldre med medfødt hjertefeil
- Legemiddelnettverket for barn ønsket å lage et informasjonsprosjekt der hjertemedisiner til barn var en del av flere pasientgrupper

PROSJEKTGRUPPEN

Utvikling av skrivenes innhold:

- Fagutviklingssykepleier Elin Hjorth-Johansen
(prosjektleder for hjertekortene)
- Barnekardiolog Henrik Holmstrøm
- Sykehusfarmasøyt Cathrine Kjeldby
- Sykehusfarmasøyt Hanne Elin Brummenæs

Ferdigstillelse på nettverkets hjemmeside:

- Farmasøyt Margrethe Einen (Hovedprosjektleder)
- Farmasøyt Gurid Venås

OPPBYGNING AV FORELDREINFORMASJONEN

- Generelle råd (utviklet av prosjektgruppen)
 - Tips for samarbeid med barnet, doseringsmål, resepter, bivirkninger og allergiske reaksjoner, Oppbevaring og holdbarhet
- Råd når medisiner må:
 - Svelges (utviklet av prosjektgruppen)
 - Råd for; å skjule vond smak, ved oppkast, tabletter og kapsler, å gi flytende medisiner
 - Gis i sonde (utviklet av prosjektgruppen)
 - Råd for å; unngå tett sonde, skylling, fortynning, knusing av tabletter
 - Inhaleres
 - Injiseres
 - Smøres på huden
- Spesifikk medikamentinformasjon
 - Hjertemedisiner (utviklet av prosjektgruppen)
 - Astma og allergi
 - Transplantasjon

Status: Sjekket inn og synlig for autoriserte brukere. Startdato for publikasjon: Øyeblikkelig

Om oss

Legemiddelinfo

Barn og foreldre

Helsepersonell

Blandekort

Intranett

Område for stab

Blandekort

Kurs og konferanser

Nyhetsbrev

Prosjektmidler

Dokumenter

Litteratur

Primærhelsetjeneste
Helse Midt-Norge
Helse Nord
Helse Sør-Øst
Helse Vest

Helse Bergen HF,
Haukeland
universitetssjukehus
Jonas Liesvei 65,
5021 Bergen

Informasjon om legemidler til barn

Nettverket har utarbeidet informasjonsskriv om legemidler til barn. Legemidler kan bli brukt på ulik måte hos ulike pasienter. Skrivene er derfor veiledende og det er viktig at du kontakter lege eller apotek ved usikkerhet om barnets legemiddelbruk.

Det er utarbeidet noen skriv som gir praktiske, generelle råd om å gi barn medisiner:

Generelle råd når barn skal ta medisiner

Råd når barn skal svelge medisiner

Råd når barn skal ha medisiner i sonde/PEG

Tags:

Snarvei til PDF

[Bosentan \(Hjerte\)](#)

[Digoxin \(Hjerte\)](#)

[Flekainid \(Hjerte\)](#)

[Furosemid \(Hjerte\)](#)

[Kaptopril \(Hjerte\)](#)

[Lavmolekylært heparin \(Hjerte\)](#)

[Metoprolol \(Hjerte\)](#)

[Propranolol \(Hjerte\)](#)

[Sildenafil \(Hjerte\)](#)

[Spironolakton \(Hjerte\)](#)

[Warfarin \(Hjerte\)](#)

Det er også utarbeidet mer detaljert informasjon om spesifikke legemidler som forskrives til barn. De beskriver blant annet hvordan medisinen virker, hvordan de skal gis og mulige bivirkninger barnet kan få. I tillegg gir skrivene informasjon om hva man skal gjøre hvis man har glemt en dose, eller tatt for mye av medisinen.

Legemidlene er delt inn i ulike terapiområder:

Astma

Hjerte

Transplantasjon

Utarbeidelsen av informasjonsskrivene er et samarbeid mellom Nettverket og fagmiljøer innenfor de aktuelle terapiområdene. Hvem som er samarbeidspartnere finner du på sidene for de ulike terapiområdene og på hvert enkelt skriv.

Tilbakemeldinger på innholdet kan rettes til redaksjonskomiteen i Nettverket på legemidertilbarn@helse-bergen.no

Status: Sjekket inn og synlig for autoriserte brukere. **Obs!** Du viser en kladder-versjon (innsjekket) av denne siden, men siden blir også redigert og er sjekket ut eksklusivt til Venås, Gurid. **Startdato for publisasjon:** @veblikkelig

Om oss

Legemiddelinfo

Barn og foreldre

Helsepersonell

Blandekort

Intranett

Område for stab

Blandekort

Kurs og konferanser

Nyhetsbrev

Prosjektmidler

Dokumenter

Litteratur

Primærhelsetjeneste

Helse Midt-Norge

Helse Nord

Helse Sør-Øst

Helse Vest

 Helse Bergen HF,
Haukeland
universitetssjukehus
Jonas Liesvei 62

Informasjon om legemidler til hjertesyke barn

Informasjonsskrivene om legemidler til hjertesyke barn er utarbeidet i samarbeid med en tverrfaglig gruppe ved Rikshospitalet, Oslo Universitetssykehus.

Acetylsalisylsyre

Bosentan

Digoxin

Flekainid

Fragmin

Furosemid

Kaptopril

Lavmolekylært heparin

Metoprolol

Propranolol

Sildenafil

Spironolakton

Warfarin

Tags:

Råd når barn skal svelge medisiner

Å svelge medisin kan være en utfordring for barn fordi det smaker vondt eller fordi det er vanskelig for dem å svelge hele tabletter. Under følger noen råd om hva som kan gjøres for å redusere vanskeligheter for barnet samtidig som effekten av medisinen bevares.

Råd for å gi flytende medisiner:

For de fleste barn er miksturer det beste å bruke fordi de er lettest å svelge. Her er noen råd når du skal gi slik medisin:

- Bruk helst sprøyte for å få riktig dose. Er dosen over 5 ml kan apotekets måleskje/beger brukes. (Husholdningsmål er unøyaktig!) Bruk ny sprøyte eller skylt sprøyten for hvert legemiddel.
- Sett medisinen langs innsiden av kinnet. På denne måten blir medisinen ikke så lett skjøvet ut med tungen og i tillegg vil smaksopplevelsen bli redusert fordi medisinen unngår flere av smakslokene på tungen.
- La spedbarn halvt sitte når du gir medisinen. Dette fører til at medisinen ikke renner for fort bakover mot svelget

Råd for tabletter og kapsler:

Dersom tabletter ikke kan svelges hele kan de ofte knuses med tabletknuser eller løses opp i vann uten knusing (slemmes). Om tablett kan knuses eller løses opp avhenger av hva slags type tablett som skal gis. Se informasjon her på nettsiden, i pakningsvedlegget eller spør på apoteket om den aktuelle medisinen. Når tabletter skal knuses eller løses opp skal dette gjøres rett for dosen skal gis. Eventuelle rester skal kastes og ny lages ved neste dosering. Ved opphold i utlandet skal flaskevann brukes til utblanding (eventuelt annen væske som anbefalt for aktuell medisin).

Ikke alle tabletter kan knuses eller løses opp. Slike tabletter er:

- Enterotabletter: Disse har en tynn film utenpå og skal passere magesekken for virkestoffet i medisinen frigjøres. Dette skyldes at de kan være skadelig for slimhinnen i magesekken eller at medisinen mister sin effekt i det sure miljøet i magesekken.
- Depottabletter: Disse frigjør litt og litt legemiddel etter hvert og knusing vil medføre at alt legemiddelet frigjøres med en gang, med fare for overdosering først og deretter underdosering.

Skal barnet ha slike tabletter og dere ikke får barnet til å svelge dem må dere kontakte lege for annet alternativ.

- Kapsler kan ofte åpnes og innholdet blandes ut i vann, men kornene i kapslene skal ikke knuses eller tygges.

Råd for å skjule vond smak:

Knuste/oppførte tabletter smaker sjelden godt. Følg derfor rådene under om hvordan vond smak kan skjules/dempes.

Dersom barnet klarer å svelge tablettene hele vil det oftest ikke være et problem med vond smak. For øvrig kan følgende råd være nyttig:

- Kulde reduserer smaksopplevelsen. Store barn kan for eksempel suge på en isbit først, medisinen kan settes i kjøleskapet hvis den tåler det eller du kan gi noe kaldt å drikke etterpå.
- Sett flytende medisin langs innsiden av kinnet.
- Gi noe smakfullt umiddelbart etter medisinen. Vær oppmerksom på at noen legemidler ikke skal gis med mat! Hvilke medisiner dette gjelder beskrives i "Informasjon om spesifikke legemidler til barn". Spør på apoteket hvis du er i tvil.

Medisin bør ikke blandes ut i tåteflaske eller mat! Gjøres dette vet man ikke hvor mye medisin barnet har fått i seg hvis det ikke drikker eller spiser opp alt, og i tillegg kan det skape avsmak mot maten eller flasken.

Råd ved oppkast

Ved oppkast og gulping anbefales at man skal gjenta doseringen dersom barnet kaster opp innen det er gått 15 minutter etter at dosen er gitt. Dersom det har gått 15-30 minutter før barnet kaster opp kan man gi en halv dose. Man gir ikke mer medisin dersom det har gått 30 min eller mer.

Hvis barnet spytter ut medisinen umiddelbart kan medisinen gis på nytt, men med en vurdering om hvor mye som gikk tapt.

Vedvarer problemer med oppkast/gulping og legen har presisert at nøyaktig dose er helt nødvendig, ta kontakt med lege slik at dere sammen kan finne en god løsning.

Hvis det fortsatt er vanskelig

Det finnes ofte flere alternativer av samme medisin. Snakk med legen og forklar deg på apoteket om medisinen finnes som tabletter, flytende form eller som stikkpiller.

Metoprolol

OPPBYGNING AV SKRIVEN

- Generisk navn som overskrift
- Medikamentets bruk og virkning beskrevet i ingressen.
- Alternative medikamenter med samme virkningsstoff (depottabletter, kapsler, mikstur, vanlige tabletter)
- Beskrivelse av hvordan medisinen skal tas.
 - Med eller uten mat
 - Utblanding, slemming, knusing

Metoprolol demper stresshormonenes effekt på hjertet.

Det medfører at hjerterytmen blir langsommere, blodtrykket senkes og hjertets pumpearbeid blir lettere. Metoprolol har også en beskyttende effekt mot rytmeforstyrrelser.

Ulike varianter av medisinen

Mikstur: Finnes i ulike styrker.

Tabletter:

Tablettene finnes i 2 ulike varianter:

En type som frigir all medisin med en gang og varer kortere og depottabletter som frigir medisinen gradvis over ett døgn.

Vanlige tabletter: Seloken® 50 mg, Metoprolol Mylan® 50 mg og 100 mg

Depottabletter: Selo-Zok® og Metoprolol Sandoz depot® i 25 mg, 50 mg, 100 mg og 200 mg.

Hvordan medisinen skal tas

Dosering: Metoprolol gis vanligvis 2-3 ganger daglig. Depot tablettene tas en gang daglig. Det er meget stor variasjon i dosene avhengig av hvilken sykdom som behandles. Dosen økes vanligvis gradvis inntil ønsket effekt. Hvis behandlingen skal avsluttes, bør det skje over tid og i samråd med lege.

Miksturen er sukkerholdig og kan gi hull i tennene. Ta derfor medisinen før evt. tannpuss.

Utblanding: Bruk ferdig mikstur.

Til måltider eller ikke: Mikstur og tabletter bør tas til samme tid og i samme forhold til måltidene hver gang fordi måltid påvirker opptaket av medisinen.

Depottabletter kan tas med eller uten mat, og skal ikke knuses.

De viktigste bivirkningene:

Metoprolol brukes vanligvis for å bremse hjerteaktiviteten, og i noen tilfeller kan dette medføre nedsatt fysisk yteevne, spesielt ved intense aktiviteter. Tendens til svimmelhet og kalde hender og føtter forekommer, og noen barn opplever hyppigere mareitt. Bivirkningene er vanligvis forbigående, men noen ganger er det behov for å redusere dosen eller bytte til en annen medisin. Mer sjeldne bivirkninger er beskrevet i pakningsvedlegget. Dersom barnet ditt får mikstur kan du finne informasjon om bivirkninger ved å søke på www.felleskatalogen.no og lese under pasientinformasjon om tablettene nevnt i dette skrevet.

Kontakt lege

- Dersom du har vedvarende problemer med medisinerings av barnet ditt
- Dersom barnet har fått for mye metoprolol
- Dersom du mistenker bivirkninger

Praktiske opplysninger:

Oppbevaring og holdbarhet: Metoprolol tabletter skal oppbevares i romtemperatur, på et tørt sted. En del miksturer skal oppbevares i kjøleskap. Se merking på flasken for om dette er aktuelt for miksturen barnet ditt har fått. Holdbarheten er angitt på pakningen.

Resept: Metoprolol tabletter fås på blå resept. Miksturen fås ikke automatisk på blå resept, men legen vil søke Helfo om godkjenning. Sykehusapoteket ved det sykehuset behandlingen har startet kan levere ut for en måneds forbruk på blå resept, mens søknaden er til behandling.

Miksturen er ikke vanlig lagervare på lokalapotek. Hent miksturen på sykehusapoteket før utskrivning og ta kontakt med ditt lokalapotek i god tid før du går tom, slik at de kan bestille den for deg.

Kontroller: Hjerterytme og blodtrykk vil bli kontrollert ved legebesøkene. Noen ganger gjøres 24-timers registrering av hjerterytmen eller fysisk belastningstest for å vurdere behandlingseffekten.

Annet: Effekten av metoprolol kan påvirkes av andre legemidler, og noen kombinasjoner frarådes. Dette bør vurderes før man starter med andre medisiner. Det gjelder også reseptfrie legemidler og naturlegemidler/kosttillskudd du gir barnet.

For generelle råd når barnet skal ta medisiner se www.legemidletilbarn.no

OPPBYGNING FORTS.

- Bivirkninger:
 - Trukket frem de viktigste
 - Viser til ”pakningsvedlegg” for tabletter med samme virkestoff i www.felleskatalogen.no
- Kontakt lege:
- Annet:
 - Oppbevaring og holdbarhet
 - Resept
 - Kontroller
 - Praktiske opplysninger:

INFORMASJONSKILDER

- BnF for children 2010-2011
- Neofax 2010
- www.felleskatalogen.no
- Lexicomp

UTDELING OG TILGJENGELIGHET AV KJERTEKORTENE

- Deles systematisk ut til nyfødte barn med behov for hjertemedisinering på OUS rikshospitalet
- Tilgjengelig på nett:
 - hos www.legemidlertilbarn.no
 - Link på: www.ductus.no og www.ffhb.no
- Kardiologiske avdelinger ved Karolinska i Stockholm og Rigshospitalet i København vil ta skrivenne i bruk etter oversettelse til svensk og dansk.

